

Ani Ölümleri Neden Sorgulamıyor ve Araştırmıyoruz?

Hayatımızın son 3 yılı olağanüstü küresel bir salgın, yani pandemi dönemiyle geçti. Tarihi vesikalarda okuduğumuz, Avrupa kıtasını kasıp kavuran veba salgını gibi önemli olayları dahi gölgesinde bırakacak kadar geniş kapsamlı bir süreçti. Çünkü insanlığın en hareketli olduğu, seyahat ve iletişimin en yoğun olduğu zamanlardayız. Çin'in bir şehrinde başladığı söylenen salgın hastalığın, kısa sürede dünya turnesine çikabilmesi normal kabul ediliyor artık.

Her insan gibi benim de bu pandemi konusunda kişisel görüş ve tespitlerim var elbet. Ancak görevim ve konumum gereği en azından nötr kalmam gerekiyor. Bu yazımda, her vatandaşın dikkatini çeken kalp krizi odaklı ani ölümlerin sıklığının nedenlerini öğrenme ihtiyacımıza vurgu yapmak istiyorum. Çünkü artık neredeyse sıradanlaşmaya başlayan bu ani ve özellikle genç ölümlerin anormalliğini fark etmek için sağlık personeli olmaya bile gerek yok!

Özellikle enflasyon konulu rapor ve tespitleri son derece şüpheli ve sorunlu olarak görülse de TÜİK'in istatistik anlamda özgünlüğü ve resmi yetkinliği ortadadır. Ölüm istatistikleri için baktığımızda son verilerin 2018 yılına ait olduğunu görüyoruz. TÜİK dışında sağlık verilerinde diğer bir veri kaynağımız da Sağlık Bakanlığı web sitesidir. Sağlık Bakanlığının yayınladığı "Sağlık İstatistikleri Yıllığı" da 2019 yılında kalmıştır.

2020 ve 2021 yılı ölüm istatistikleri son derece kritik olduğu halde açıklanmaması araştırmacılar ve kamuoyu açısından şüpheli ve güven kaybedici bir yaklaşımdır. Öyle ki, hemen her kesimden kalp krizi nedeni yaşlı veya genç ölümlerin dikkatleri çekecek frekanslarda (sıklık) seyretmesinin doğurduğu karanlık alan yüzünden, aşı veya ilaç uygulamaları açısından haklı veya haksız yorumlar ve teoriler kurulmasına neden olmaktadır.

Google Akademik üzerinden pandemi sonrası ölüm nedenleri hakkında bilimsel makale araştırması yaptığımda sadece 1 adet ve 2020 yılının ilk aylarını kapsayan çalışma gördüm. Veri kısıtlılığı ve aşılama gibi uygulamaların henüz yerleşmemiş olması nedeniyle bu çalışma yeterli ve kapsamlı değildi. Covid-19 gibi özel bir etkene bağlı olmaksızın tüm ölümlerin irdelenmesi ve 2019 yılına göre anlamlı bir düzeyde ölüm nedenleri açısından bir değişikliğin olup olmadığının tespiti gerekir.

Araştırmacıların ve kamuoyunun merakla beklediği 2020 ve 2021 ölüm istatistikleri açıklanana kadar son veriler üzerinden durum tespiti yapmaya çalışalım.

TÜİK verilerine göre Türkiye'deki toplam ölüm nedenlerinin 2017 ve 2018 yılı dağılımını aşağıdaki tablodan görebiliriz. Kalp Krizinin de yer aldığı dolaşım sistemi hastalıklarının 2018'de bir miktar azalarak %38,4 şeklinde tespit edildiğini anlıyoruz. Kansere ve diğer nedenler de sırasıyla verilmiş. Hemen altındaki şekilde ise Sağlık Bakanlığı verilerine göre 2019 yılı değerlerini gayet şık bir grafikte izliyoruz. Dolaşım sistemine bağlı ölümlerin azalma trendinin sürerek %37 bandına geldiğini, bir diğer önemli ölüm nedeni olan kanser hastalıklarının da %18 seviyesinde olduğunu anlıyoruz. Acaba bu verilerin 2020 ve 2021 değerleri nedir? Bilmek istiyoruz!

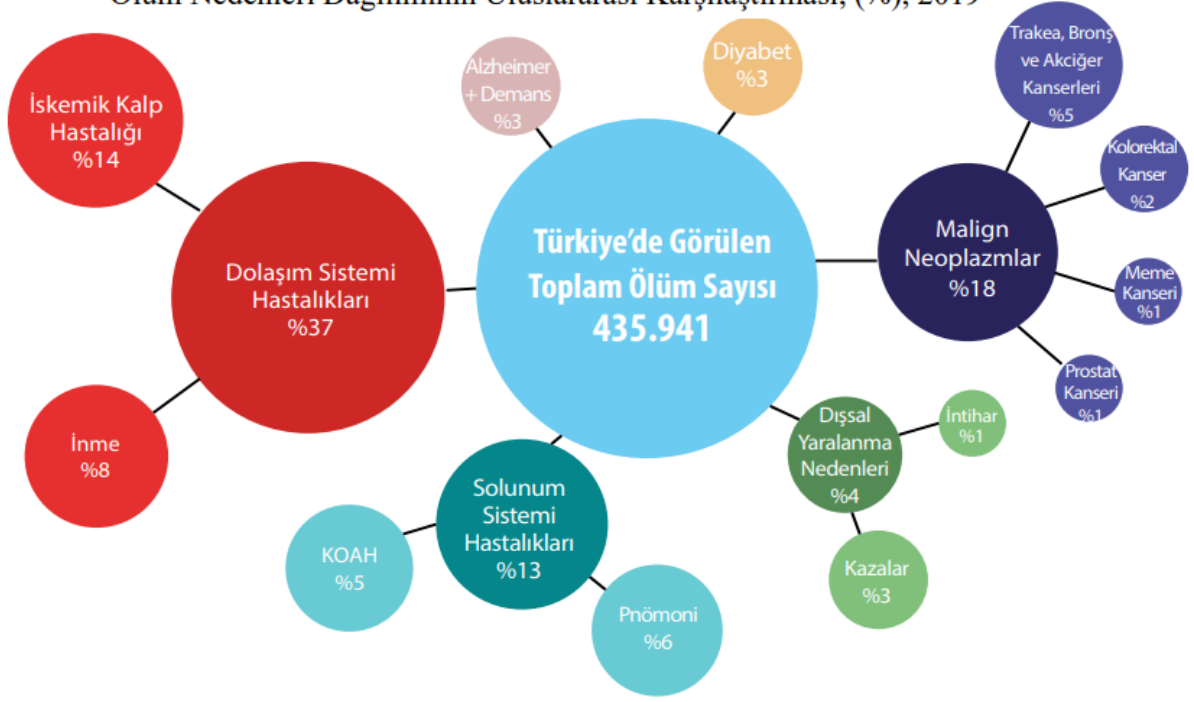
Ölüm nedenlerinin dağılımı, 2017, 2018 (TÜİK)

	2017 ^(r)		2018	
	Sayı	(%)	Sayı	(%)
Toplam	423 878	100,0	421 164	100,0
Dolaşım sistemi hastalıkları	167 267	39,5	161 920	38,4
İyi huylu ve kötü huylu tümörler (benign ve malign neoplazmlar)	81 886	19,3	83 163	19,7
Solunum sistemi hastalıkları	50 224	11,8	52 568	12,5
Sinir sistemi ve duyu organları hastalıkları	20 623	4,9	20 766	4,9
Endokrin (iç salgı bezi), beslenme ve metabolizmaya ilgili hastalıklar	20 219	4,8	20 074	4,8
Dışsal yaralanma nedenleri ve zehirlenmeler	21 533	5,1	18 462	4,4
Diğer (enfeksiyon ve parazit hastalıkları, mental ve davranışsal bozukluklar, kas-iskelet sistemi ve bağ dokusunun hastalıkları vb.)	62 126	14,7	64 211	15,2

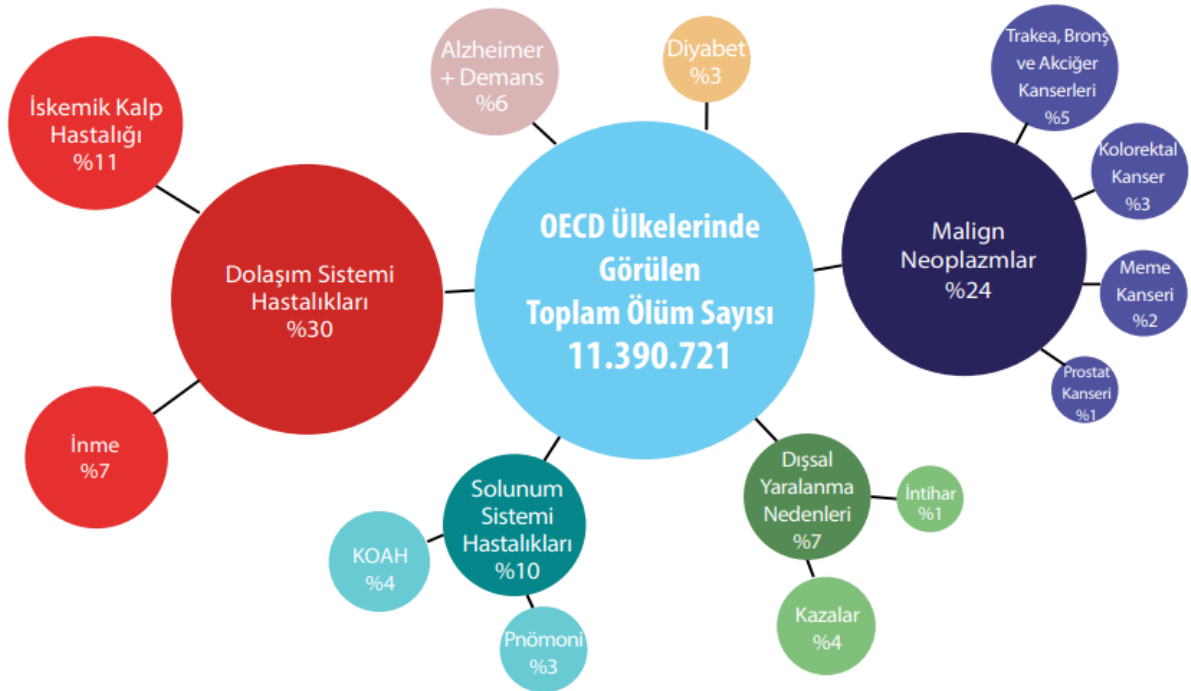
Tablodaki rakamlar, yuvarlamadan dolayı toplamı vermeyebilir.

(r) İdari kayıtların güncellenmesi nedeniyle, 2017 yılına ait veri revize edilmiştir.

Ölüm Nedenleri Dağılımının Uluslararası Karşılaştırması, (%), 2019

Ölüm nedenlerinin OECD ülkelerindeki oranlarıyla karşılaştığımızda kansere bağlı ölümlerin Türkiye'de %6 oranında daha az görüldüğü belli oluyor. Bu veriler tam gerçeğe uygun mu, kayıt eksikliği veya hatası var mı diye sormak gerekli olsa da, alkol ve beslenme alışkanlığı, doğal beslenme, sağlıklı çevre gibi nedenlerle ülkemiz lehine doğruluğuna yürekten inanmak isteriz. Öte yandan OECD ülkelerine göre %7 oranında fazla seyreden Dolaşım Sistemine bağlı ölümler hakkında teyakkuza geçmemiz gerektiği de açıktır.

Sağlıklı bilgi ve şeffaflığın olmadığı yerlerde provokasyon, şaibe, komplo ve suistimal gibi istenmeyen gelişmelerin yaşanacağı açıktır. Özellikle genç ölümleri açısından baş şüpheli olarak işaret edilen mRNA

aşıları hakkında haksız olabilecek yargıların yerleşmesini önlemek ve devletin sağlık politikalarına olan güveni yüksek tutmak açısından, adeta salgın gibi hissedilen kalp krizine bağlı ölümlerin ciddiyetle araştırılmasını ve kamuoyuyla paylaşılmasını talep ediyoruz. Üniversitelerimizin bu konudaki suskunluğu da rahatsız edici bir durumdur. Pandemi sürecine dahil olan Bill Gates gibi geçmişi ve projeleri şaibeli kişi ve kuruluşların rahatsız edici söylem ve tavırları da olağan şüpheleri körükleyen bir durumdur. Bu vesile ile DSÖ'nün de güvenilir kurumların başında geldiğini, etik olmayan fon kaynakları ve çelişkili kararları ile bu gerçeğin gizlenemez noktaya ulaştığını belirtmek zorundayım.

Bize başkalarından hayır yok! Yetişmiş değerlerimizi ve yetişmekte olan gencecik fidan gibi neslimizi tehdit eden bu ani kalp krizi ile ölüm dalgasını aydınlatmak ve mümkün olan her tedbiri almak konusunda Sayın Cumhurbaşkanımızın da farklı düşünmediğine eminim. Belki de her konuda olduğu gibi bu ölümlerin araştırılması için de kendisinden TALİMAT bekliyorlardır! Sayın Cumhurbaşkanımızın bu talimatı vermesini saygılarımızla arz ve talep ederiz.

Dr. Ercan ÖZÇELİK

Kaynaklar:

TÜİK Ölüm İstatistikleri Bülteni:
<https://data.tuik.gov.tr/Bulten/Index?p=Olum-Nedeni-Istatistikleri-2018-30626>

Sağlık İstatistikleri Yıllığı 2020:
<https://dosyasb.saglik.gov.tr/Eklenti/43399,siy2020-tur-26052022pdf.pdf?0>